

Српска књижевност XVIII и XIX века (I)

Студијски програм Српска књижевност и језик

Поешика српске књижевности барока, просвећености, класицизма, епидејманализма и романтизма

Њејшева поезија

Студијски програм Српска књижевност и језик
са компаративистиком

СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ ПОСЛЕ ВЕЛИКЕ СЕОБЕ

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности* [проширено издање, 2002], Sezam Book, Зрењанин, 2007, стр. 405-420.

ГАВРИЛ СТЕФАНОВИЋ ВЕНЦЛОВИЋ

📖 Беседничка и наративна проза: *О црквама и сокачким кућама, Женама, О књијама и науци, О себичности, Двоколица правде и треха, О женама и девојкама, О учишљима, Похвала књижи, О пријатељству, Свима и свакоме, Златна средина, О неравнојравности жена, О лакрдијама, маскарама и вашаришћима, Карање високоумљивим свешћеницима, О цркви и крчми, Блудницима, Беседа на дан Благовести* (Српска књижевност XVIII и XIX века: барок, просвећеност, класицизам, епидејманализам – *Хрестоматија* (треће, допуњено издање), [приредили] Мило Ломпар и Зорица Несторовић, Чигоја штампа, Београд, 2009, стр. 65-89)

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 420-426.

БАРОК У СРПској КЊИЖЕВНОСТИ

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 430-459.

ЗАХАРИЈА ОРФЕЛИН

📖 Поезија: *Тренодиа, Плач Србији, Мелодија к њролеђу*
📖 *Живот и дела Пејра Великог* – одломци
📖 *Славеносербски маџазинг: „Предисловије“* (*Хрестоматија*, стр. 111-139, 161-165)

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 449-455.

📖 Ненад Николић, „Орфелин: недовршена модерност“, у: *Меандри просвећености: Неколико лица српске књижевности XVIII и XIX века*, Службени гласник, Београд, 2010, стр. 19-75.

ЈОВАН РАЈИЋ

📖 Поезија: *Канџи о осмоминанију смрти, Срблија исходјашчи в Кесарију њојет њјесн сију*
📖 *Бој змаја са орлови*
📖 *Историја разнихъ славенскихъ народоџ најџаче Болџарџ, Хорџаџоџџ, и Серџоџџ: „О Георџи II. Бранковичџ графџ и деспотџ, и дџлаџ его славнихъ“* (*Хрестоматија*, стр. 180-208, 235-242)

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 444-449.

📖 Драгана Грбић, „Јован Рајић. Књижевноисторијски портрет“, Београд, *Годишњак Каџегре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, год. III, 2007, стр. 91-153.

ПРОСВЕЋЕНОСТ У СРПској КЊИЖЕВНОСТИ

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 430-466.

ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ

📖 *Писмо Хараламију* (*Хрест.*, стр. 249-254)
📖 *Живот и џрикљученија*
📖 *Совјетџ здраџаџо разума: „Не кај се, добро чинеџи“, „Право реџи, па гледај, те утеџи!“* (*Хрестоматија*, стр. 255-278)
📖 *Басне: „Предисловије о баснаџ“, 1. „Орао и лисиџа“, 4. „Лав, курјак и лисиџа“, 17. „Курјак и јагње“, 77. „Жаба и јунаџ“, 133. „Финикс и голуџови“, 144. „Дете и змија“, 159. „Ластавиџа и слаџуџ“* (*Хрестоматија*, стр. 279-290)

☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 466-483.

☞ Мило Ломпар, „Дух просвећености у српској аутобиографији“, у зборнику: *Живот и дело Досићеја Обрадовића*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000, стр. 429-434.

КЛАСИЦИЗАМ И ПРЕДРОМАНТИЗАМ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 516-540.

☞ Јован Скерлић, „Школа ‘објективне лирике’: прилог историји српске уметничке поезије“, у: *Писци и књије III: Сјудује*, изабрао и приредио Јован Пејчић (*Изабрана дела Јована Скерлића*, књ. 4), Београд, Завод за уџбенике и наставна средства, 2000, стр. 143-169.

СТЕФАН СТЕФАНОВИЋ

☞ *Смрт Уроша Пећаја, последњеј цара српскоја*

☞ Зорица Несторовић, *Бојови, цареви и људи: Трагички јунак у српској драми XIX века* (поглавље „Феномен трагичког у *Смрти Уроша Пећаја* Стефана Стефановића“), Чигоја штампа, Београд, 2007, стр. 39-62.

ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЦИЋ

☞ Критике и полемике: „Љубомир у Јелисиуму“ од Милована Вудаковића, *Примјечанија на преводу Г. Томе Љубидраића и на примјечаније на њих Г. Сјанимира Живковића* (*Хрестоматија*, стр. 716-738, 756-762)

☞ Историографски списи: *Жишје Ајдук-Вељка Пејровића, Прва година Српскоја војевања на даје*

☞ *Писмо кнезу Милошу Обреновићу од 12/24. априла 1832. године*

☞ *Српски рјечник*: одломци из предговора првом издању (1818) и одреднице из другог издања (1852): „Божић“, „Вјештица“, „Кмет“, „Кнез“, „Намастир“, „Хајдук“, „Шегрт“, „Школа“ (*Хрестоматија*, стр. 744-750, 768-779)

☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 553-582.

☞ Слободан Јовановић, „Вук као сликар историских личности“ и „Вук Караџић о унутрашњој политици кнеза Милоша“, у: *Из историје и књижевности I (Сабрана дела Слободана Јовановића*, том 11), Београдски издавачко-графички завод, Југославијапублик, Српска књижевна задруга, Београд, 1991, стр. 659-663, 785-787.

☞ Snežana Samardžija, „Osobnost Vukovog kazivanja u Prvoj godini srpskog vojevanja na daije“, Beograd, *Vojnoistorijski glasnik*, br. 3, 1994, str. 137-149.

СИМА МИЛУТИНОВИЋ САРАЈЛИЈА

☞ Поезија: *Мило ројсво (Земни рај), Разврат, Будни сан једне шихе ноћи у Видину, На ишање, шћа све сам радим, одговор, Мазда, Најродно на њочу њојој војводе Вељка Пејровића*

☞ *Србијанка*: [28] „Истреб соперника“, [90] „Српска вјечитост“ (*Хрестоматија*, стр. 784, 787-788, 791-792, 794-803, 814-826)

☞ Јулије Хајденрајх (Julius Heidenreich), „Сима Милутиновић и Његошева *Луча микрокозма*“, Београд, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, књ. XVIII, св. 1-2, 1938, стр. 122-139.

РАЗВОЈ ДРАМЕ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДО ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА

☞ Васо Милинчевић, *Српска драма до Нушића*, Рад, Београд, 1985, стр. 17-100.

РАЗВОЈ РОМАНА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДО ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА

☞ Јован Деретић, *Српски роман 1800 – 1950*, Нолит, Београд, 1981, стр. 61- 88.

ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ

☞ Комедије: *Тврдица, Покондирена шиква*

☞ *Роман без романа*

☞ *Рогољуйци*

☞ Поезија: *Сјомен њушовања њо дољним ѡределима Дунава, На смрт једној с ума сишавшеј, Гробље, На смрт једној зликовца, Даворје на њољу Косову, Човек, Изображенику, Најродије самоме себи* (*Хрестоматија*, стр. 655-659, 664-665, 675-688)

- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 600-619.
- ☞ Васо Милинчевић, „Стеријина комедиографска тријада (*Покондирена њивка, Тврдица, Рогољубици*)“, у: *Српска драма до Нушића*, Рад, Београд, 1985, стр. 101-156.
- ☞ Ненад Николић, „Односи стварних и фикционалних светова у *Роману без романа* Јована Стерије Поповића – димензија метафикционалности“, у: *Меандри њросвећености: Неколико лица српске књижевности XVIII и XIX века*, Службени гласник, Београд, 2010, стр. 173-182.
- ☞ Јован Христић, „Песник Стерија“, у: *Изабрани есеји*, Српски ПЕН центар, Београд, 2005, стр. 9-32.

ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ

- ☞ *Луча микрокозма*
- ☞ *Горски вијенац*
- ☞ *Лажни цар Шћейан Мали*
- ☞ Поезија: [*Ко је оно на високом брду*], *Црногорац к свемојућем Боју, Љешње кућање на Перчању, Парис и Хелена или Ноћ скуља вијека, Мисао, [Тројица вас насамо, један друго не љега], Сировод њрачу С. Милушиновића, Полазак Помјеја* (*Хрестоматаија*, стр. 829-833, 838-846, 851-852, 854-856)

- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 620-656.
- ☞ Алојз Шмаус (Alois Schmaus), *Њејошева „Луча микрокозма“* (поглавље „Песничка и филозофска концепција *Луче микрокозма*“), Октоих, Подгорица, 1996, стр. 69-113.
- ☞ Мило Ломпар, *Њејошево њесништво*, Српска књижевна задруга, Београд, 2010, стр. 156-212, 265-322.

РОМАНТИЗАМ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 659-683, 695-712, 763-769.

БРАНКО РАДИЧЕВИЋ

- ☞ Поезија: *Девојка на сџуденцу, Пушник на уранку, Молишва, ?, Бачки расџанак, Кад млидија умреји, Туја и ојомена*,

Ојрошџај од Карловаца

- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 683-695.
- ☞ Petar Milosavljević, „*Kad mlidijah umreti Branka Radičevića*“, у: *Reč i korelativ*, Nolit, Beograd, 1983, str. 146-173.

ЂУРА ЈАКШИЋ

- ☞ Поезија: *Пуш у Горњак, Ноћ у Горњаку, Вече, Орао, Поноћ, На Лиџару, Оџаџбина*
- ☞ *Јелисавеџа, кнеџиња црнојорска*
- ☞ Приповетке: *Неверна Тујана, Једна ноћ, Комаџић швајцарској сира*
- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 712-726.
- ☞ Зорица Несторовић и Мило Ломпар, „Романтичарски јунак и драма нестајања“ и „Од разумевања ка тумачењу“, у: Ђура Јакшић, *Јелисавеџа, кнеџиња црнојорска*, пропратни текстови Зорица Несторовић и Мило Ломпар, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000, стр. 7-19, 233-240.
- ☞ Миодраг Поповић, *Историја српске књижевности: Романџизам*, књ. III, Нолит, Београд, 1972, стр. 152-165.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ

- ☞ *Ђулићи: „Разговор са срцем“*, I, III, IV, VII, XVII, XXXII, XXXIII, XLII, XLVII, LVI
- ☞ *Ђулићи увеоци*: I, VII, VIII, XI, XII, XX, XXVII, XXX, XLIV, L, LXI, LXVI
- ☞ Поезија: *Свеџли џробови, Песма једној најлојалнијеј џрађанина, Билдунџ, Јуџуџунска јухахаха, Јуџуџунска народна химна, Оџкиде се*

- ☞ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 726-745.
- ☞ Драгиша Живковић, „Змајеви *Свеџли џробови*“, у: *Евројски оквири српске књижевности*, књ. III, Просвета, Београд, 1994, стр. 135-144.

ЛАЗА КОСТИЋ

- ☞ Поезија: *Међу звездама, Међу јавом и мег сном, Лице џвоје... , Минаџир, О Шексџировој џрисџајодишњици, Певачка џимна Јовану Дамаскину, Самсон и Делила, Сџомен на Руварца, Јаџрански*

Прометей, Госпођици Л. Д. (Ленки Дунђерској) у сјоменицу, „Прерано“, Пролој за „Горски вијенац“, *Santa Maria della Salute*

📖 Максим Црнојевић

📖 Пера Сејединац

📖 Књижевни погледи: О Јовану Јовановићу Змају (Змајови), њејову љевању, мишљењу и љисању, и њејову добу (одломци [„О песничком заносу“], [„Поезија и логика“]), „Одговор Светозару Марковићу“, „Илијада: поглед на једну лепу главу“, у: *Ољеди*, приредио Предраг Вукадиновић, Нолит, Београд, 1965, стр. 101-120, 125-130, 141-163.

📖 Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 745-762.

📖 Слободан Јовановић, „Лазе Костића Самсон и Делила“, у: *Из историје и књижевности I (Сабрана дела Слободана*

Јовановића, том 11), Београдски издавачко-графички завод, Југославијапублик, Српска књижевна задруга, Београд, 1991, стр. 794-800.

📖 Аница Савић-Ребац, „Лазе Костић као тумач поезије Змајеве“ и „О једној песми Лазе Костића“, у: *Хеленски видици*, Српска књижевна задруга, Београд, 1966, стр. 163-173.

📖 Драгиша Живковић, „Сјомен на Руварца Лазе Костића“, у: *Европски оквири српске књижевности*, књ. IV, Просвета, Београд, 1994, стр. 148-173.

📖 Зорица Несторовић, *Бојови, цареви и људи: Трагички јунак у српској драми XIX века* (поглавља „Трагички јунак и маске“ и „Пера Сејединац Лазе Костића: фигура мученика и трагичка кривица“), Чигоја штампа, Београд, 2007, стр. 175-228.

ИСПИТНА ПИТАЊА

- Српска књижевност после Велике сеобе
- Гаврил Стефановић Венцловић
- Барок у српској књижевности
- Захарија Орфелин
- Јован Рајић
- Просвећеност у српској књижевности
- Доситеј Обрадовић: *Писмо Хараламију, Совјетџи здравао разума, Басне*
- Доситеј Обрадовић: *Живој и љрикљученија*
- Класицизам у српској књижевности
- Стефан Стефановић: *Смерџ Уроша Пејџао, љоследњеј цара српскоја*
- Вук Стефановић Караџић: критике и полемике, *Српски рјечник*
- Вук Стефановић Караџић као писац и као историчар: *Жиџије Ајдук-Велка Пејровића, Прва љодина Српскоја војевања на даије, Писмо кнезу Милошу од 12/24. ајрила 1832. љодине*
- Епска поезија Симе Милутиновића Сарајлије
- Љубавна и космичка лирика Симе Милутиновића Сарајлије
- Развој драме у српској књижевности до Јована Стерије Поповића
- Развој романа у српској књижевности до Јована Стерије Поповића
- Комедије Јована Стерије Поповића: *Тврџица, Покондирена џиква*
- Јован Стерија Поповић: *Роман без романа*
- Јован Стерија Поповић: *Родолуџи*
- Поезија Јована Стерије Поповића
- Поезија Петра II Петровића Његоша
- Петар II Петровић Његош: *Ноћ скуџља вијека*
- Петар II Петровић Његош: *Луца микрокозма – посвета*
- Петар II Петровић Његош: *Луца микрокозма – композиција, ликови и песнички сродници*
- Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац – композиција*
- Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац – ликови*
- Петар II Петровић Његош: *Лажни цар Шћејан Мали – композиција*
- Петар II Петровић Његош: *Лажни цар Шћејан Мали – ликови*
- Романтизам у српској књижевности
- Поезија Бранка Радичевића
- Бранко Радичевић: *Туја и ојомена*
- Бранко Радичевић: *Каг млиџија умреџи*
- Поезија Ђуре Јакшића
- Ђура Јакшић: *Поноћ и На Лијару*
- Ђура Јакшић: *Јелисавејџа, кнејиња црнојорска*
- Приповетке Ђуре Јакшића
- Јован Јовановић Змај: *Ђулићи*
- Јован Јовановић Змај: *Ђулићи увеоџи*
- Јован Јовановић Змај: *Свејџи љробови*
- Сатирична и хумористичка поезија Јована Јовановића Змаја
- Поезија Лазе Костића
- Лазе Костић: *Самсон и Делила*
- Лазе Костић: *Сјомен на Руварца*
- Лазе Костић: *Santa Maria della Salute*
- Лазе Костић: *Максим Црнојевић*
- Лазе Костић: *Пера Сејединац*
- Књижевни погледи Лазе Костића